

Raaka-aineiden hintavaihtelut ongelma

Muovituoteteollisuuden kannattavuus ennallaan

■ Muovituotteita valmistavan teollisuuden kannattavuus on säilynyt viime vuosina ennallaan huolimatta raaka-ainekustannusten kasvusta. Vuonna 2005 koko alan käyttökate oli 13,3 % ja nettotulos 5,3 % liikevaihdosta. Sijoitetun pääoman tuotto oli 17,7 %.

Raaka-aine- ja tarvikekäytön osuus muovituotteita valmistavien yritysten liikevaihdosta on alalla keskimäärin 49,5 %. Se on noussut viime vuosina oltuaan vuonna 2003 tasan 47 %. Nousun selittää muovien muita tuotantopanosia nopeampi hintojen nousu.

Muovituotteita valmistavia yrityksiä on Suomessa noin 600. Valtaosaltaan ne ovat pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Suuria muovituotteita valmistavia yrityksiä ovat mm. Huhtamäki Oyj ja KWH Yhtymä Oy. Kemianteollisuus ry:n teettämässä kannattavuusselvityk-

sessä oli mukana 323 yrityksen tiedot viime vuodelta ja peräti 421 yrityksen tiedot vuodelta 2004. Tuloksia voidaan näin ollen pitää varsin edustavina.

Kannattavuusselvityksen mukaan mediaaniyrityksen käyttökate muovituotteita valmistavien yritysten keskuudessa oli 13,5 % vuonna 2005. Vuotta aiemmin käyttökate oli 13,3 % eli hieman heikompi. Kun alan yritysten kokoerot ovat varsin suuret, kannattavuuserot yritysten kesken ovat myös merkittäviä. Kannattavaa toimintaa oli lukumääräisesti 75 %:lla yrityksistä.

Neljännes yrityskentästä ei siis ole onnistunut siirtämään kohonneita raaka-ainekustannuksia riittävästi ja riittävän nopeasti tuotehintoihin. Toisaalta parhaimmalla neljänneksellä yrityksistä käyttökate oli yli 20 % ja sijoitetulle pääomalle

kertyi 30 prosentin tuottoa, jota voidaan pitää erinomaisena.

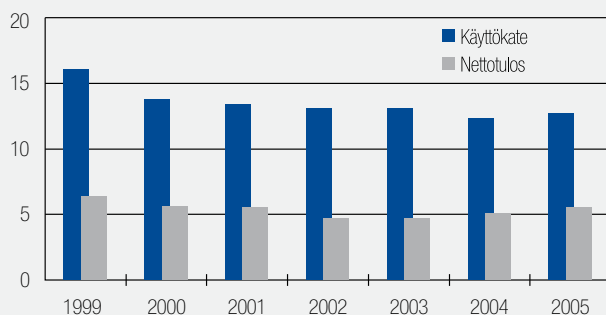
Huolimatta muovituotteita valmistavien yritysten operatiivisen kannattavuuden säilymisestä ennallaan, alan nettotulos laski 0,5 % -yksiköllä 5,3 %:iin vuonna 2005. Syynä oli rahoituskulujen kasvu vuoden aikana. Paine rahoituskulujen kasvuun on tullut muualta kuin investoinneista, sillä alan investointien määrä suhteessa liikevaihtoon jatkoi laskemistaan viime vuonna. Nettotulos heikkeni alalla siis noin 10 prosentilla, jota voidaan pitää huolestuttavana.

Muovituotteita valmistavat yritykset työllistivät Suomessa viime vuonna runsaat 13 000 henkilöä. Muutama vuosi sitten ala työllisti vielä noin 15 000 henkilöä. Työvoiman vähentyminen on suurelta osin seurausta kansainvälisen kilpailun kiristymisestä, joka on johtanut mm. teknisiä muoviosia sähkö- ja elektroniikkateollisuudelle valmistavien yritysten tuotannon siirtymiseen alhaisemman kustannustason maihin ja lähemmäksi nopeasti kasvavia markkinoita.

Muoviteollisuuden kiristynyt kilpailu vaikuttaakin eniten asiakasalojen karkaamisena maailmalle. Muovituotteet ovat valtaosin komponentteja ja muita välituotteita, joiden menekki on kiinni lähellä olevista päähankkijoista. Kun näiden tuotanto etääntyy Suomesta, kotimaisen muovituoteteollisuuden mahdollisuudet pysyä alihankkijana heikkenevät.

Ala panostaa kuitenkin koko ajan tuotekehitykseen ja osaamiseen. Useat yritykset ovatkin jo onnistuneet omien tuotemerkkien käyttöönotossa, joka on helpottanut niiden asemaa kansainvälisillä markkinoilla. Myös investoinnit ulkomaille, sekä lähialueille että kauemmaksi, ovat olleet kasvussa.

Kannattavuus Suomen muoviteollisuudessa (% liikevaihdosta, mediaani)

Lähde: Suomen Asiakastieto Oy, KT ry.

Talousnäkymät

Muoviteollisuuden kysyntänäkymät enimmäkseen vakaat

Muovituoteteollisuuden suhdannekehitys on suhdannetiedustelu- ja kysyntätietojen perusteella melko vakaata. Joidenkin tilastotietojen mukaan alalla on kuitenkin levottomampaa. Muovien hinnat ovat viime kuukausina olleet nousussa. Suuret vaihtelut muovien hinnoissa ovat edelleen alan yrityksille ongelma. Maailmantalouden kasvun painopiste pysyy Aasiassa ja kasvu Euroopassa ja USA:ssa hidastuu, mikä heikentää myös muovituoteteollisuuden kysyntänäkymiä.

Muoviteollisuusalan yritysten suhdanneodotukset ovat neutraalit, suhdannetilanteen odotetaan hieman heikkenevän. Yritysten odotukset sopivat hyvin yhteen taloudellisten ennusteiden kanssa, sillä useimmilla muovituoteteollisuuden asiakasaloilla kasvun ennustetaan lievästi hidastuvan.

Pakkaustarvikkeiden kysynnän kannalta olennaisia tekijöitä ovat kulu-

tus ja kauppa. Näiden molempien kasvu on hidastumassa. Myös rakentamisen osalta on nähtävissä tekijöitä, jotka voivat kasvu hidastaa, mutta toistaiseksi hidastumisen ennustetaan jäävän lieväksi. Elektroniikan muovikomponenttien osalta tilanne on epävarmempi.

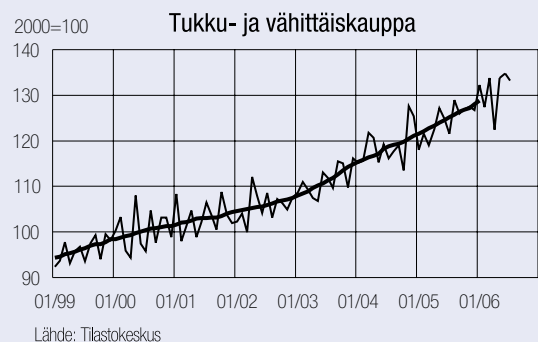
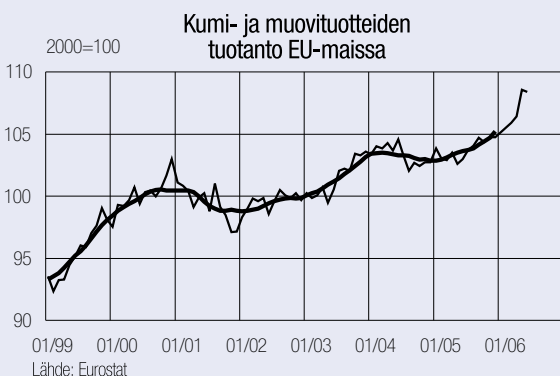
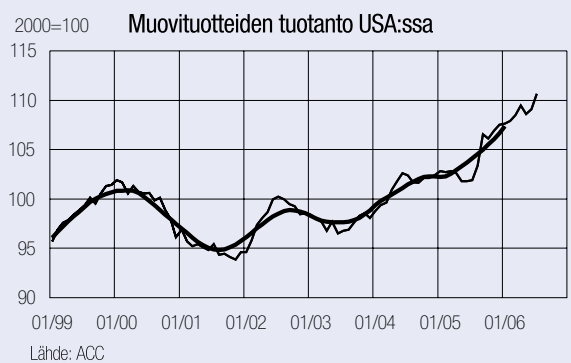
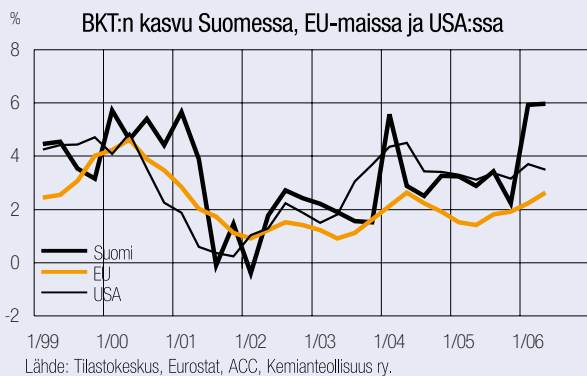
Tilastokeskuksen tuottamat tilastotiedot kumi- ja muovituoteteollisuuden tuotannon kehityksestä ovat edelleen epävarmoja. Tuoreimpien tietojen mukaan tuotanto joko kasvoi viime vuonna yli kymmenen prosenttia, kuten teollisuustuotannon volyyymi-indeksi kertoo, tai sitten se saattoi jopa supistua runsaan prosentin, kuten talousennustajien perinteisesti käyttämä tieto arvonlisäyksen volyymin kehityksestä kertoo. Luotettavimman tuntuinen on tieto kiinteähintaisen kokonaistuotoksen kehityksestä, joka viittaa noin neljän prosentin kasvuun. Muun muassa ETLA on ilmeisesti siirtymässä tämän tilaston käyttöön toimialoittaisissa tuotantoennusteissaan. ETLAn esimerkkinä on syytä seurata. Kiinteähintaisen

kokonaistuotoksen käyttöä puoltaa sekin, että sillä on myös yritystasolla selkeä tulkinta. Kiinteähintaisen kokonaistuotoksen kasvu on suunnilleen sama kuin liikevaihdon kasvu, kun hintojen nousun vaikutukset on poistettu.

Maailmantalouden kasvu hidastumassa

Maailmantalous kasvoi viime vuonna lähes viisi prosenttia. Merkittävimmät keskiarvoa nopeammin kasvaneet maat olivat Kiina ja Venäjä. Selkeimmin negatiiviseen suuntaan puolestaan poikkesivat EU ja Japani. Monet ennustajat ennustivat maailmantalouden kasvun hidastuvan jo viime vuonna, syynä oli lähinnä kallis öljy. Myös nyt kasvun arvioidaan olevan hidastumassa, ja tällä hetkellä heikommasta kasvusta onkin entistä selkeämpiä merkkejä näkyvissä muun muassa USA:ssa ja Saksassa.

USA:ssa talouskehityksen trendien arviointia ovat pitkään vaikeuttaneet viime vuoden syksyllä tapahtuneet

myrskytuhot, joiden viimeisiä vaikutuksia teollisuuden tuotantokapasiteettiin korjailtiin vielä viime keväänä. Tilanteen selkiinnyttyä on alkanut vaikuttaa yhtä enemmän siltä, että yksityinen kulutus, joka on pitkään pitänyt yllä USA:n talouskasvua, alkaa osoittaa hiipumisen merkkejä. USA:n kuluttajat ovat nostaneet kulutustaan velaksi, ottamalla lainaa käyttäen vakuutena asuntojaan, joiden hinnat ovat viime vuosina nousseet. Nyt nousu näyttää pysähtyneen, ja samalla tukkeutuu myös tämä kulutuksen rahoitusväylä, mikä todennäköisesti hidastaa kulutuksen kasvua USA:ssa.

Euroopan talouskasvu on virkistynyt viimeksi kuluneen vuoden aikana puolestoista prosentista noin kahteen ja puoleen, mikä on enemmän kuin viiteen vuoteen. Kysyntä on kasvanut melko laajalla pohjalla, mutta siihen ovat vaikuttaneet myös poikkeukselliset tekijät, kuten ensi vuonna tulossa oleva arvonlisäveron nosto Saksassa, mikä on saanut kulut-

tajat ilmeisesti aikaistamaan hankintojaan tälle vuodelle. Tuoreimmat suhdannetiedustelut viittaavat jo siihen, että talouskasvun Euroopassa on syytä odottaa ensi vuonna hidastuvan.

Kotimaan kasvuluvut korkeita

Kotimainen kokonaistuotanto ylittää ennusteiden mukaan tänä vuonna jopa yli neljän ja puolen prosentin kasvuun. Tästä on osa toipumista viime vuoden työkiitasta massa- ja paperiteollisuudesta, mutta siitä huolimatta kuluva vuosi on Suomen kansantaloudelle hyvä. Ensi vuonna kasvun ennakoidaan hidastuvan alle kolmeen prosenttiin kansainvälisen talouden ongelmien heikentäessä viennin vetoa.

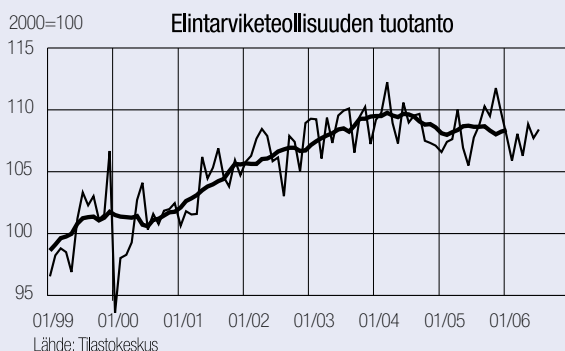
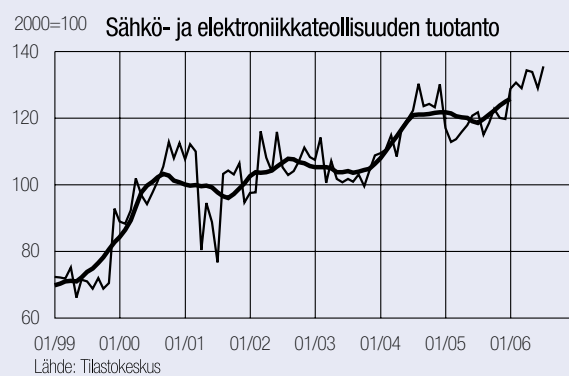
Euroopan kumi- ja muovituoteteollisuuden tuotanto nousussa

Osana EU-maiden piristyvää taloutta myös EU:n kumi- ja muovituoteteolli-

suuden tuotanto on kasvanut. Kuluvan vuoden alkupuoliskolla kasvu on ollut voimakasta, jopa niin, että on syytä epäillä, voiko se pitkään niin voimakkaana jatkua. Joka tapauksessa kumi- ja muovituotteiden kysyntänäkymät Euroopassa ovat ainakin lievästi heikkenemässä. Muovituotteiden tuotannon kasvu on ollut voimakasta myös USA:ssa.

Muovien hinnat jälleen nousseet

Valtamuovien hinnat ovat jälleen nousseet vuoden alusta lähtien. Samalla ne kuitenkin jäivät jälkeen raakaöljyn hintakehityksestä, jota ne ovat historiassa melko tiiviisti seuranneet, mikä on yllättävää, kun ottaa huomioon muovituotteiden tuotannon melko voimakkaan kasvu Euroopassa. Viime viikkoina raakaöljyn hinta on kuitenkin laskenut merkittävästi, ja muovien hintapaineet samalla helpottaneet.

Pakkaustarvikekysyntä vetää

Pakkaustarvikekysyntä vetää edelleen ainakin kohtuullisesti. Kaupan myynti on kesään asti ollut kasvussa. Elintarviketeollisuuden tuotanto on kuitenkin kehittynyt melko heikosti. Tähän ovat ainakin osaltaan vaikuttaneet kasvaneet tuontipaineet. Kulutustavaroiden tuonnin kasvu on ollut ripeää muiden kulutustavaroiden kuin elintarvikkeiden osalta, ja kun tuotteet tuodaan yleensä valmiiksi kuluttajapakkauksiin pakattuina, tuonnin kasvulla on negatiivinen vaikutus kotimaiseen pakkaustarvikekysyntään.

Ennusteiden mukaan yksityisen kulutuksen kasvu on hidastumassa. Kuluvana vuonna hidastuu myös pakkauskysynnän kannalta tärkeiden lyhytikäisten tavaroiden kulutuksen kasvu, mutta ensi vuonna tämän hyödykeryhmän kasvu pysyy ennallaan. Tuoreimmat tiedot kaupasta ja elintarviketeollisuudesta tukevat näkemystä pakkaustarvikekysynnän kasvun hidastumisesta. Kaupan osalta kasvutrendi näyttää viime kuukausina jääneen hitaammaksi kuin aiemmin. Elintar-

viketeollisuudessa puolestaan kuluvan vuoden alkupuoliskon tuotanto on jäänyt viime vuoden loppupuoliskon tuotantoa pienemmäksi.

Rakentamisen muovituotteiden kysynnän kasvu jatkuu

Kansantalouden neljännesvuositilinpäätösten tietojen mukaan talonrakennusinvestointien kasvu on jatkunut ripeänä toisellakin vuosineljänneksellä. Myös uudisrakentamisen volyymi on edelleen selkeässä kasvussa. Pieniä vaimenemisen merkkejä on nähtävissä uusien rakennusten aloituksissa ja rakennuslupatiedoissa. Myös tiedot asuntojen hintakehityksestä ovat rakentamisen ripeän kasvun jatkumisen kannalta huolehtuttavia, eikä tilannetta paranna korkotason nousu, jonka ennakoidaan jatkuvan.

Rakennusalan asiantuntijat ja ennustajat ovat kuitenkin edelleen optimistisia. Rakentamisen kasvun arvioidaan hidastuvan vain vähän, jolloin muovisten rakennustarvikkeiden kysynnän kasvu todennäköisesti jatkuu ainakin kohtuullisena.

Elektroniikkateollisuuden muovikomponenttien kotimaiset kysyntänäkymät epävarmat

Muovisia komponentteja käyttävän sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotanto on teollisuustuotannon volyymin indeksin mukaan ollut kuluvan vuoden alkupuoliskolla selvästi korkeammalla tasolla kuin viime vuoden jälkipuoliskolla. Siitä huolimatta muovituoteteollisuuden tuotannon voimakas supistuminen samaan aikaan näyttäisi olevan peräisin juuri elektroniikan komponenttien valmistuksesta. Tiedot kentältä tukevat pikemminkin sähkö- ja elektroniikkateollisuuden muovikomponenttien valmistuksen supistumista kuin kasvua, mutta työvoimamuutosten ja tuotantomuutosten ajoitus sopii heikosti yhteen.

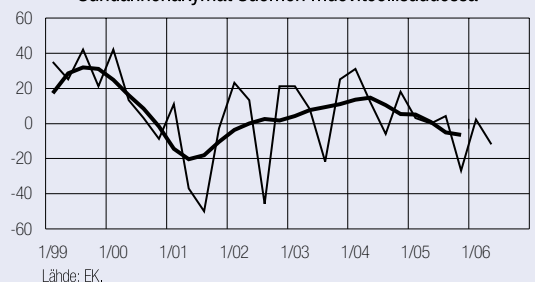
Ennusteissa sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotannon kasvun arvioidaan jatkuvan ripeänä. On kuitenkin epävarmaa, miten tämä vaikuttaa kotimaisen komponenttiteollisuuden tuotteiden kysyntään kotimaassa.

Muoviteollisuuden toimintaympäristön kehitys

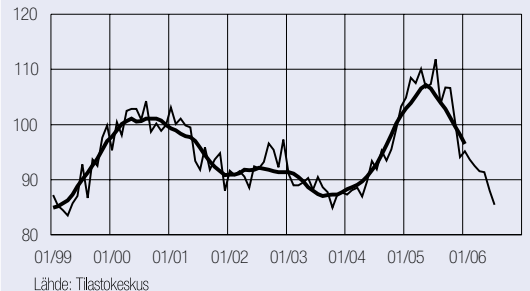
	2005	2006*	2007*
EU-maat			
BKT:n kasvu (EU 25)	1,7	2,5	2,2
Inflaatio (EU 15)	2,2	2,3	2,3
3 kk korko (euro-12)	2,2	3,1	3,8
Kotimaa			
BKT:n kasvu	2,9	4,6	2,7
Yksityinen kulutus	3,8	3,2	2,4
Lyhytikäisten tavaroiden kulutus	3,0	2,0	2,0
Inflaatio	0,8	1,6	1,8
Työttömyysaste	8,4	7,7	7,5
Sähköteknisen teollisuuden tuotanto	19,2	12,2	9,6
Elintarviketeollisuuden tuotanto	2,1	-0,8	0,9
Talonrakentaminen	3,0	2,5	2,4
Kauppa	4,6	4,0	2,4

* 2006 ja 2007 ennusteita
Lähde: ETLA.

Saldo Suhdannenäkymät Suomen muoviteollisuudessa

2000=100 Muovituotteiden tuotanto Suomessa

Lisätietoja

Muoviteollisuus ry,
toimitusjohtaja Kari Teppola,
puh. (09) 1728 4315,
kari.teppola@plastics.fi

ekonomisti Pasi Ahde,
puh. (09) 1728 4307,
pasi.ahde@chemind.fi

www.muoviteollisuus.fi